

## СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Елисавета Бояджиева

за дисертационния труд на докторант Добромира Господинова Хичева на тема  
**„Терминологични глаголни колокации: контрастивен анализ“**  
за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ Професионално  
направление 2.1 Филология. Общо и сравнително езиковедие (Приложна лингвистика)

Представеният от докторант Хичева труд е в общ обем от 152 стандартни страници, от които 140 страници текст, следван от библиографска справка и четири приложения. Текстът на дисертацията е на английски език, поради това позоваванията в становището се цитират по автореферата, който според изискванията на закона е на български език.

Структурата на дисертацията отговаря на приетите академични стандарти. Тя се състои от увод, шест глави, заключение, библиография и приложения.

В увода Хичева формулира основните цели и произтичащите от тях задачи на труда. Основната цел, която си поставя авторката е „да се предложи методология за идентифициране на терминологичните глаголни колокации“ в областта на строителните материали, която е ориентирана в две посоки - да се дадат насоки за решаване на проблеми, свързани с превода им за терминографски цели, и, да се предложат възможни варианти за преподаването, усвояването и интернализирането на терминологичните словосъчетания в процеса на обучението по специализиран английски език (Автореферат, сс. 5-6). От така формулираните цели произтичат пет задачи, четири от които са теоретично ориентирани, а именно: да се идентифицират опорните термини и глаголите, които в комбинация с опорните термини съставят терминологични глаголни колокации; да се определят съответните им преводни еквиваленти; да се анализират идентифицираните ТКК чрез прилагането на семантичен анализ. Петата, последна задача е практически ориентирана към прилагането на резултатите от анализа в процеса на чуждоезиковото обучение по специализиран английски език в условията на обучението на студенти в УАСГ. (Автореферат, с. 6).

Изследването е базирано на корпус от 1 065 441 думи, ексцерпирани от три вида текстови източници, който е предварително обработен с помощта на полу-автоматичния компютърен терминоекстрактор ТЕРМОСТАТ.

Теоретичната база за последвалия конкретен анализ е представена основно в първа, втора и четвърта глава. В първа глава авторката представя и формулира спецификите на терминологичните колокации в сравнение с общите колокации в естествения език, което е подготовка за изолиране и дефиниране на основните характеристики на терминологичните колокации във втора глава. Хичева показва зрялост и лингвистични умения за критичен прочит на съществуващата в тази област литература, умение, което напоследък се наблюдава сравнително рядко в познатите ми дисертационни трудове.

Четвърта глава е особено важна, тъй като в нея се съдържат най-актуалните приноси на труда. Авторката защитава схващането, че „на терминологичните глаголни колокации трябва да се гледа като на терминологични единици“, чийто анализ в светлината на последните тенденции в теорията на терминологията се основава на рамково-базирания подход в даден специален домейн (с.18).

Преди да се анализират когнитивните рамки на поява на ТК те се подлагат на таксономичен анализ с цел категоризация на събитийните структури в концептуални групи, които да създадат *tertium comparationis* за последващия контрастивен анализ. Такъв синкретичен подход, както и аргументацията за дефинирането на последователността на отделните стъпки, показва научния потенциал на Хичева да прилага обективни и непротиворечиви критерии, които комбинират основополагащи традиционни принципи на класификация и новаторски по същината си техники при решаването на конкретен научен казус.

Комбинираният таксономично-рамков подход се използва успешно при провеждането на контрастивния анализ на английските и българските глаголни колокации в следващата пета глава. Тук искам да отбележа, че нестандартната структура на текста на дисертацията е само привидна. Целият текст е базиран изцяло на вътрешната логика, произтичаща от използваната аргументация и подчинена на възприетите теоретични постановки в тяхната систематична последователност. В този смисъл единствено трета глава - *Източници на терминологични глаголни колокации*, изглежда като изкуствено вклинена между втора и четвърта глава. Бих препоръчала авторката да помисли къде точно да я разположи в евентуална бъдеща монография, тъй като тя е задължителна, особено с включването на автентични научни текстове, което е иновативно за българските изследвания.

В шеста глава Хичева представя свои авторски предложения за използването на резултатите от проведения анализ в практиката на специализираното обучение по английски език на специалисти в областта на строителните материали, като представя

упражнения за усвояване и затвърждаване на специализираните глаголни колокации в областта на строителните материали в специализирания английски език. Предлагам на авторката при евентуалната подготовка за публикуване на дисертационния труд като монография да помисли за включване и на примери от специализирания превод, каквито, доколкото знам, се предлагат в публикуваното вече учебно помагало.

Вътрешно-текстовите цитирания в дисертацията са коректни и последователни, а библиографията е впечатляваща. Тя илюстрира задълбоченото познаване както на класическите изследвания в областта на терминологията, така и запознатостта на Хичева с най-новите постижения в областта на семантиката и прагматиката на терминологичните колокации.

Авторефератът напълно отговаря на структурата и съдържанието на дисертационния труд.

Основните приноси на труда са в две посоки – теоретична и приложно практическа. Приносно и иновативно е разработването на *Комбинирания таксономично-рамков подход за дефиниране на терминологичните глаголни колокации*. Този подход не само осигурява основа за осъществяване на съпоставителен анализ на системно равнище, но в съответствие с визията на проф. Андрей Данчев (2001) за *Разширен модел на съпоставителния анализ*, дава възможност за решаване на проблеми, свързани с превода, които са пряко приложими в терминографската практика, както и в областта на чуждоезиковото обучение по специализиран английски език.

Въз основа на всичко казано дотук, искам да изразя пълната си убеденост в достойнствата на представения дисертационен труд и да призова уважаемите членове на Научното жури да гласуват убедено за присъждането на научно-образователната степен „Доктор“ на Добромира Господинова Хичева.

25. юни 2019 г.

Проф. д-р Елисавета Бояджиева

Цитиране:

Данчев А. (2001). Съпоставително езикознание. Теория и методология. София: 2001, Университетско издателство „Климент Охридски“.